

Strasbourg, 11.2.2025
COM(2025) 47 final

**KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE, NÕUKOGULE, EUROOPA
MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEELE NING REGIOONIDE KOMITEELE**

Lihtsam ja kiirem Euroopa: teatis rakendamise ja lihtsustamise kohta

I. SISSEJUHATUS

Tulevikku vaatavate uuenduslike poliitikameetmete kaudu, mis järgivad rangeid standardeid, viib komisjon eelseisva viie aasta jooksul ellu ambitsioonikat programmi, mis pandi paika poliitilistes suunistes¹. Lähtudes õitsva, mitmekesise ja õiglase Euroopa Liidu pinnalt, tahetakse uute algatustega muuta Euroopa veelgi ihaldusväärsemaks elu-, töö- ja investeerimiskohaks.

Samal ajal kergendatakse ELi inimeste, ettevõtete ja haldusasutuste regulatiivset koormust tuntavalt. Jõukuse ja toimetulekuvõime suurendamiseks paneb komisjon ette enneolematuid lihtsustusi, et päästa valla võimalused, uuenduslikkus ja majanduskasv. Hakkame uue hooga kiirendama, lihtsustama ja täiustama ELi poliitikat ja õigusakte ning muudame õigusnormid selgemaks, arusaadavamaks ja kiiremini rakendatavaks. Samuti süvendame koostööd kõigi asjaomaste institutsioonide ja sidusrühmadega, et jagatud vastutus tooks kaasa paremad tulemused.

ELi konkurentsivõime tugevdamine on tänases volatiilses ja ebakindlas maailmas muutunud tähtsamaks kui kunagi varem. See nõuab õiguskeskkonda, mis soodustab ettevõtete loomist ja kasvu ning kaitseb ja võimestab inimesi kõige lihtsamal, kiiremal ja tõhusamal moel. Samuti nõuab see, et kohapealne muutuv olukord oleks teravalt fookuses ning käiks käsikäes selge sihiga saavutada meie majanduslikud, sotsiaalsed ja keskkonnaeesmärgid kõige kulutõhusamal viisil.

Ranged standardid võivad anda võimsa konkurentsieelise. Paljudel juhtudel toetavad need Euroopa toodete väärtust ja kvaliteeti, kaitsevad meie kodanikke, edendavad innovatsiooni ning tagavad, et meie majandus on kestlik ja õiglane. Need eelised tulevad aga esile ainult siis, kui ELi õigusnormid on proportsionaalsed ja tõhusad ning neid rakendatakse täielikult ja järjepidevalt. Meie õigusnormid peavad pidama sammu ka inimeste ja tehnoloogia arengu piiridega ning reageerima maailma sündmuste arengule.

Nagu on rõhutatud Draghi aruandes,² avaldab asjaolu, et õigusnormid kipuvad aja jooksul eri tasanditel kuhjuma ja keerukamaks muutuma ning neid on raske rakendada, tuntavat mõju Euroopa konkurentsivõimele ning piirab seega meie majanduspotentsiaali ja jõukust. On aeg teha meie õigusraamistikus inventuur ja toetada selle kvaliteeti, et kiirendada kokkulepitud eesmärkide saavutamist.

See ei nõua mitte järkjärgulist lähenemist, vaid pigem julget kooskõlastatud tegevust. Komisjon, Euroopa Parlament, nõukogu, liikmesriikide kõigi tasandite ametiasutused ja sidusrühmad peavad töötama üheskoos, et muuta ELi, riiklikud ja piirkondlikud õigusnormid sujuvamaks ja lihtsamaks ning rakendada poliitikat tulemuslikumalt. Et majanduskasvule uut tugevat hoogu anda, on vaja ületada ka ühtse turu regulatiivne killustatus.

Käesolevas teatises esitatakse visioon rakendamis- ja lihtsustamiskavast, mis toob inimeste ja ettevõtete jaoks kaasa kiire ja nähtava paranemise, et saavutada jõukam, süsinikuheitevaba ja vastupidav EL. Komisjoni 2025. aasta tööprogrammis esile toodud koondpakettidest saavad meie käesoleva ametiaja esimesed tööviljad. Need on alles algus. Need jõupingutused jätkuvad kogu ametiaja jooksul ja eesmärgiks on viia tihedas koostöös selles valdkonnas tegutsejate ja sidusrühmadega läbi kogu olemasoleva ELi õigustiku stressitestimine.

Tulemuste saavutamiseks visandatakse käesolevas teatises terviklik töövahendite kogum, ilma seejuures liigseid protsessi- või halduskihte tekitamata. Selle asemel suunab komisjon

oma jõupingutused ja ressursid nende vahendite kasutamisele, et saavutada lihtsamad reeglid ja kulutõhusam rakendamine. Sellesse õigusloome- ja ettevõtluskultuuri muutusse on kaasatud kogu meie organisatsioon. Sellesse ratsionaliseerimisüritusse peavad panustama andma kõik komisjoni talitused.

Komisjoni lähenemine rakendamisele ja lihtsustamisele lähtub vajadusest saada ülevaade minevikust, orienteeruda olevikus ja vormida tulevikku. Et meie poliitikaeesmärke paremini saavutada, lihtsustame olemasolevaid reegleid kõikjal, kus vaja, ja tagame nende parema rakendamise. Vaatame läbi oma õigusraamistiku ja kohandame seda, et see vastaks paremini inimeste ja ettevõtete vajadustele. Lihtsustamisettepanekuid tehes võtab komisjon nõuetekohaselt arvesse parema õigusloome põhimõtteid ja õiguskindlust. Uued parema õigusloome ja lihtsustamise töövahendid tagavad, et tulevaste õigusaktide väljatöötamisel peetakse rakendamist ja lihtsustamist silmas algusest peale. Kõigi nende meetmetega püüame oma majanduslikke, sotsiaalseid ja keskkonnaeesmärke saavutada tulemuslikumalt ja tõhusamalt.

II. TAGADA, ET ELI POLIITIKA ANNAB TULEMUSI

Viimastel aastatel on EL näidanud oma kindlat tahet haarata härjal sarvist, leppinud kiiresti kokku ambitsioonikas poliitikas, et reageerida korraka mitmele keerukale kriisile ja sündmusele. Meie edu sõltub nüüd nii tulemuslikust rakendamisest kui ka sellest, kas me suudame ära hoida olukorra, kus inimeste, ettevõtete ja haldusasutuste koormuse kuhjumine muudaks meie töö mõttetuks.

Rakendamine puudutab liikmesriike eelkõige siis, kui nad võtavad ELi õigusnormid oma õigusesse üle ja tagavad nende järgimise. Samuti puudutab see õigusnormide kohaldamist ametiasutuste, inimeste ja ettevõtete poolt. Isegi valdkondades, kus siduv ELi õigus puudub, on tulemuste saavutamiseks muutunud oluliseks töö, mida tehakse koordineeritult ELi tasandil kokkulepitud eesmärkide nimel. Selline koordineeritud töö on vajalik ka selleks, et vältida olukorda, kus ülereguleerimine³ – riiklikud lisanõuded, mis ei tulene ELi õigusest – põhjustab ühtse turu killustumist ning tekitab inimestele ja ettevõtetele lisakoormust. Lühidalt öeldes on vastutus sel alal jagatud.

Puudused reeglite rakendamises ja ühtse turu väljakujundamises⁴ pärsvivad meie jõukust ja konkurentsivõimet. Samuti võivad need kahjustada ELi võimet saavutada oma poliitikaeesmärke ja kaitsta liidu väärtusi. Selle tulemusena ei saa inimesed ja ettevõtted ELi poliitikast täit kasu ning ettevõtetel on sageli raske ületada regulatiivseid takistusi ja kanda halduskoormust⁵.

Osana laiemast regulatiivse kultuuri muutusest peab EL keskenduma meie õigusnormide rakendamise parandamisele ning ühendama jõud ELi institutsioonide, liikmesriikide ja sidusrühmadega. Komisjon kiirendab parema rakendamise nimel tehtavat tööd järgmiste meetmetega:

- a) tihedam koostöö liikmesriikidega;
- b) investeerimine haldussuutlikkusse, digivahenditesse ja andmetesse;
- c) sidusrühmade tulemuslikum kaasamine;
- d) kiired ja resoluutsed täitemeedmed.

a) Tihedam koostöö liikmesriikidega

Koostöö liikmesriikidega ELi õiguse rakendamisel on kiireim viis tagada, et ELi õigusnormid täidavad oma eesmärgi. Samuti aitab see ära hoida rikkumisi. Komisjoni jaoks tähendab see liikmesriikidega peetava dialoogi tõhustamist ja nende suuremat toetamist ELi õiguse korrektsel ja õigeaegsel rakendamisel.

Kui Euroopa Parlament ja nõukogu tegelevad olulise õigusakti lõpliku vormistamisega, valmistab komisjon süstemaatiliselt ette **rakendusstrateegia**,⁶ et planeerida, kuidas see liikmesriike kogu rakendamisprotsessi vältel toetab. Rakendusstrateegias esitatakse (õiguslikud, halduslikud või praktilised) probleemkohad õigusakti ülevõtmisel ja kohaldamisel, edusammude jälgimise kord, toetusmeetmed (sealhulgas VKEd jaoks) ja selge ajakava. Heaks näiteks on hiljutine strateegia „Accele-RES“, mis aitab liikmesriikidel rakendada läbivaadatud taastuvenergiadirektiivist tulenevaid ühtlustatud loamenetlusi⁷.

Et komisjon saaks valmistada ette tulemuslikke rakendusstrateegiaid, millesse on lõimitud sihitatud ja mõjusad toetusmeetmed, on varajane **teave liikmesriikidelt ja sidusrühmadelt** otsustava tähtsusega. Direktiivide puhul toovad komisjoni **selgitavad vormid ja ülevõtmise tegevuskavad**, mida liikmesriigid täiendavad, kiirema ja täieliku ülevõtmise. Samamoodi aitaks ennetavalt ajakohastatud teave riiklike kohustuste kohta, mis lähevad kaugemale ELi õiguse nõuetest (ülereguleerimine), **vähendada mõju, mis tuleneb ELis õigusnormide lahknevusest**.

Komisjon kasutab **eksperdirühmi** ja muid samalaadseid mõttevahetuskeskkondi, et luua riiklike ametiasutuste vahel tihedamad partnerlussuhted, mis aitavad toetada rakendamist ja pakkuda liikmesriikide vahel vastastikust tuge. Vabatahtlik tegutsemisviis, mida kasutatakse **ühtse turu normide täitmise tagamise rakkerühmas**, kus komisjon ja liikmesriigid teevad koostööd turutõkete kõrvaldamiseks, võib olla eeskujuks samalaadsele tööle muudes sektorites, nagu konkurents, telekommunikatsioon või energeetika. Ka ELi reguleerivad ametid võivad aidata saavutada ELi õiguse järjepidevat kohaldamist, eelkõige aidates kujundada ühist järelevalvekultuuri.

b) Investeeringud haldussuutlikkusesse, digivahenditesse ja andmetesse

Poliitika tulemuslik rakendamine sõltub hästi varustatud ja tõhusatest haldusasutustest. Selleks on vaja laiahaardelist digitaliseerimist ning juurdepääsu andmetele ja tõenditele⁸ ning kõigis rakendamisse kaasatud haldusasutustes on vaja sobivat personali ja oskusi. ELil on olemas töövahendid ja programmid, millega toetada rakendamist, järelevalvet ja hindamist. Näiteks aitab **tehnilise toe instrument** liikmesriikidel suurendada oma haldussuutlikkust, digitaliseerida, viia ellu reforme ja rakendada ELi prioriteete üldisemalt, nii et liikmesriikide koormus on minimaalne. **Euroopa haldusruumi (ComPact)**⁹ raames pakub komisjon tuge haldussuutlikkuse suurendamiseks riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil, keskendudes oskustele ning digi- ja rohepöördele, ning toetab ametnike vahetusi, et jagada piiriülelset häid tavasid ja teha tööd ühiste probleemide lahendamiseks¹⁰. Peale selle hõlbustab komisjon **siseturu infosüsteemi** raames digitaalset piiriülest halduskoostööd ühtse turu reeglite rakendamisel.

Komisjon soodustab selliste töövahendite tõhusat kasutamist olulisemate uute poliitikameetmete või õigusaktide rakendamisel.

c) Sidusrühmade tulemuslikum kaasamine

Mõningaid rakendamisprobleeme ei ole võimalik ette näha. Seepärast vajab komisjon korrapäraseid kontakte sidusrühmade ja valdkonnas tegutsejatega, et koguda tagasisidet selle kohta, mis toimib ja mis mitte, ning selgitada välja, kuidas rakendamist parandada ja hõlbustada.

Iga volinik peab igal aastal sidusrühmadega vähemalt kaks rakendusdialoogi. Nende mõtte on hinnata edusamme ja teha kindlaks valdkonnad, millele tuleb tähelepanu pöörata, et ELi poliitika annaks tulemusi. Dialoogides võetakse sihikule peamised rühmad, keda ELi poliitika mõjutab, nagu tööstus, sealhulgas VKEd, sotsiaalpartnerid, piirkondlikud ja kohalikud ametiasutused ning kodanikuühiskond, ja püütakse saavutada esindatud huvide ja osalemise tasakaal. Dialoogide tulemused esitatakse iga-aastastes eduaruannetes jõustamise ja rakendamise kohta. Need aitavad välja selgitada, kus on esinenud puudulikku rakendamist, ülereguleerimist, nõuete liigpüüdlikku järgimist või killustatust, ning leida lihtsustamis- ja ühtlustamisvõimalusi. Need dialoogid algavad otsekohe ja esimene voor toimub 2025. aasta esimesel poolel.

d) Kiired ja resoluutsed täitemeetmed

Kui hoolimata eespool kirjeldatud komisjoni toetusest ei taha puudused ELi õiguse rakendamisel ja kohaldamisel kaduda, kiirendame tegevust, et saavutada nõuete järgimine. Nõuete järgimisega seotud probleemide kindlakstegemiseks ja konkreetsete probleemide lahendamiseks on jätkuvalt kasulikud sektoripõhised **seire- ja ennetusmehhanismid**¹¹ ning **probleemide lahendamise vahendid**¹². Kiireid lahendusi on võimalik saavutada ka **rikkumiseelse dialoogi**¹³ abil.

Kui koostöö ei too kaasa kokkulepitud reeglite õigeaegset rakendamist, **on vaja rikkumismenetlusi**, mille käigus tehakse selgelt teatavaks meetmete võtmise põhjused. Aluslepingute täitmise järelevalvajana rakendab komisjon otsustavaid täitemeetmeid, et tagada reeglite rakendamine ning võidelda ühtse turu killustatuse ja ebaseadusliku ülereguleerimise vastu¹⁴. Samuti jätkab ta oma strateegilist tegutsemisviisi,¹⁵ seades esikohale rikkumised, millel on avalikele ja ärihuvidele kõige suurem mõju.

Pooleliolevate rikkumismenetluste arv on endiselt suur (2025. aasta alguses ligikaudu 1 500 juhtumit¹⁶) ja mõned neist on kestnud juba pikka aega. Komisjon jätkab tööd **rikkumismenetluste edukaks lõpuleviimiseks**, et ELi õigus pakuks oma ettenähtud hüvesid. Kui rikkumismenetluse varajases etapis ei jõuta ELi õiguse rikkumise lahendamiseni, annab komisjon kõhklemata **asja Euroopa Liidu Kohtusse, nõudes rahalisi karistusi**, kui see on õiguslikult võimalik¹⁷.

III. MUUDAME EUROOPA LIHTSAMAKS JA KIIREMAKS

Rohe- ja digipöörde muudavad maailma majandust ja ühiskonda, tekitades ägedat konkurentsi ressursside ja innovatsiooni pärast. Selles uues keskkonnas nõuab edu saavutamine julget tegutsemist meie konkurentsivõime suurendamiseks, sealhulgas õigusraamistiku lihtsustamist, ilma et see kahjustaks meie poliitilisi eesmärke ja rangeid standardeid. Selle uue lähenemisviisiga püütakse ette võtta kõik regulatiivse koormuse allikad – aruandluskohustus, korduvad halduskulud ja nõuete täitmise kulud üldisemalt –, kõikjal, kus on võimalik leida sobivaid viise, kuidas saavutada algne regulatiivne eesmärk sujuvamalt ja tõhusamalt.

Viimastel aastatel on komisjon astunud samme halduskoormuse vähendamiseks. Märtsis 2023 kuulutas ta välja eesmärgi vähendada ettevõtjate ja haldusasutuste aruandluskoormust 25 %, ilma seejuures poliitikaeesmärkides järeleandmisi tegemata¹⁸. Oma 2024. aasta tööprogrammis¹⁹ esitas ta selle eesmärgi saavutamiseks esimesed 41 meetet. Olulisemate meetmete hulgas olid ELi tollireform, mis juba üksi peaks säästma 2,7 miljardit eurot, raamatupidamisdirektiivis sätestatud künnise kohandamine, millest saab kasu rohkem kui miljon ettevõtjat, ning ühtne veebipõhine vorm lähetatud töötajate deklareerimiseks²⁰.

2025. aastal on komisjon seadnud eelseisva viie aasta prioriteetideks lihtsustamise, aruandluskoormuse vähendamise, bürokraatia vähendamise, loasaamisenetluste sujuvamaks muutumise ja õigusaktide lihtsustamise. Neid eesmärke taotleb iga volinik oma vastutusallas ja kogu tegevust koordineerib rakendamise ja lihtsustamise volinik.

Need muudatused täiendavad olemasolevat põhimõtet „üks sisse, üks välja“, mille mõte on kompenseerida uute õigusaktide kulusid koormuse vähendamisega,²¹ harilikult samades poliitikavaldkondades²². See lähenemisviis on 2022. aastast saadik täielikult rakendunud ja selle tulemusel on esitatud komisjoni ettepanekud, mis, juhul kui kaasseadusandjad need täielikult vastu võtavad, annaksid märkimisväärset netokulude kokkuhoidu²³.

Lihtsustamine, mis põhineb meie reeglite põhjalikul läbivaatamisel ja sihipärasel muutmisel, muudab elu lihtsamaks nii inimeste kui ka ettevõtete jaoks, sealhulgas meie 33 miljoni VKE ja paljude tuhandete väikeste keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjate jaoks. Töötame koos nendega selle nimel, et kasutada maksimaalselt ära **veebipõhiseid tagasisidevahendeid**²⁴, et saada teavet rakendamisprobleemide ja lihtsustamisvõimaluste kohta.

Komisjon tugineb tulevikukindluse platvormi tööle. See on kõrgetasemeline eksperdirühm, mis on viimastel aastatel andnud lihtsustamisse märkimisväärse panuse²⁵. Platvormi liikmed on toonud kokku eksperditeadmisi riikide ametiasutustelt, ettevõtetelt, sotsiaalpartneritelt ja kodanikuühiskonnalt, Regioonide Komiteelt ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteelt. Rakendamisega seotud probleeme on piirkondlikul ja kohalikul tasandil aidanud lahendada ka ELi poliitika rakendamise läbivaatamise piirkondlike keskuste võrgustik (RegHub).

Et selle uue hoo toel astuda praktilisi samme, kasutab komisjon järgmisi **vahendeid ja meetmeid**:

- a) uued sihttasemed halduskoormuse vähendamiseks;
- b) uute lihtsustamismeetmete prioriseerimine;
- c) ELi õigustiku järkjärguline stressitestimine;
- d) lihtsam, fookustatum ja mõjukam ELi eelarve;
- e) praktilised kogemused tegeliku olukorra kontrollide läbiviimisel.

a) *Uued sihttasemed halduskoormuse vähendamiseks*

Et tagada eelseisvatel aastatel pidevad ja mõõdetavad jõupingutused, oli komisjon püstitanud eesmärgi vähendada aruandluskoormust **kõigi ettevõtjate jaoks vähemalt 25 % ja VKEde jaoks 35 %**, kahjustamata seejuures poliitikaeesmärke. Aruandluskulud on aga kõigest üks osa halduskuludest ja saadud tagasiside põhjal peame vajalikuks järgida terviklikumat lähenemisviisi. Seepärast kehtestab komisjon need **koormusevähenduse eesmärgid kõigi halduskulude lähtetasemele**.

Kasutades ELi ja liikmesriikide tasandil kättesaadavaid andmeid, on Eurostat hinnanud ELi 2022. aasta korduvate halduskulude kogusummaks ligikaudu 150 miljardit eurot²⁶. Selle lähtetaseme 25 % vähendamiseks tuleb ametiaja lõpuks **vähendada korduvaid halduskulusid 37,5 miljardi euro võrra**. Spetsiaalselt VKEdele suunatud meetmetega püütakse saavutada 35 % eesmärk. Selle eesmärgi poole tehtud edusammud vaatame üle igaaastastes jõustamise ja rakendamise eduaruannetes, milles antakse ka suund tulevastele lihtsustamisalgatustele.

Sestsaadik, kui 2023. aasta märtsis kuulutati välja eesmärk vähendada koormust 25 %, on komisjon esitanud ettepanekuid meetmete kohta, mis säästaksid hinnanguliselt ligikaudu 5 miljardit eurot²⁷. Hoida seadusandlike läbirääkimiste käigus komisjoni ettepanekute koormusevähenduspotentsiaali või võimaluse korral seda suurendada on **Euroopa Parlamendi ja nõukogu ülesanne**, liikmesriikide ülesanne aga on vältida ELi õiguse ülevõtmisel või kohaldamisel ülereguleerimist.

Lisaks püüetele täita kvantifitseeritud eesmärgi, mis käsitlevad aruandluskulude ja muude korduvate halduskulude vähendamist, püüab komisjon jätkuvalt märgatavalt vähendada muid õigusnormide täitmisega seotud kulusid seal, kus poliitikaeesmärgi täitmiseks on võimalik leida kulutõhusamaid vahendeid.

b) *Uute lihtsustamismeetmete prioriseerimine*

Komisjoni 2025. aasta tööprogrammis keskendutakse lihtsustamisele rohkem kui kunagi varem. Programm sisaldab hulka koondpakette ja muid lihtsustamisetpanekuid, et käsitleda möödunud aasta jooksul koos sidusrühmadega kindlaks tehtud prioriteetseid valdkondi²⁸. **Kutsume Euroopa Parlamenti ja nõukogu üles kaaluma nende aktide puhul kiirmenetlust** ja käsitlema lihtsustamisetpanekuid ilma muid õigusaktiosi taasavamata, et pakkuda ettevõtjatele kiiresti võimalikult palju selgust ja leevendust. Ka edaspidi tuuakse tööprogrammis esile lihtsustamismeetmeid, mida eelseisvatel aastatel niiviisi prioriseerida.

Koondpakettid ja muud lihtsustamisetpanekud, mis aasta käigus vastu võetakse, toovad kaasa maksimaalse lihtsustamise seeläbi, et neis käsitletakse eri õigusaktide koostoimet. Nende hulgas on järgmised pakettid.

- **Kestlikkuse koondpakett.** See ettepanek hõlmab ulatuslikku lihtsustamist kestliku rahanduse aruandluse, kestlikkusalase hoolsuskohustuse ja taksonoomia valdkonnas. See tagab nõuete ja investorite vajaduste parema kooskõla, proportsionaalsed tähtajad, finantsnäitajad, mis ei peluta investeerimast väiksematesse üleminekujärgus olevatesse äriühingutesse, ning kohustused, mis on proportsionaalsed äriühingu tegevuse ulatusega. Eelkõige püütakse pakettis lahendada aruandekoormuse edasikandumise probleemi, et vältida olukorda, kus tarneahelas tegutsevatelt väiksematelt ettevõtetelt küsitaks tegelikkuses liiga palju aruandeid, ilma et see oleks olnud seadusandja soov. Väiksemate importijate, eelkõige VKEde, aga ka ametiasutuste huvides leevendatakse süsiniku piirimeetme nõudeid.
- **Investeeringute lihtsustamise koondpakett.** See pakett hõlbustab muu hulgas InvestEU ja Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi kasutuselevõttu ning lihtsustab aruandlust.
- **Koondpakett, mis käsitleb muu hulgas väikesi keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjaid ja paberaruandluse nõudest loobumist.** Koondpakettiga tagatakse, et ka

väikestele keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjatele kehtivad kohandatud nõuded, ning kõrvaldatakse tooteõigusaktidest ebatõhusad paberaruandluse nõuded.

- **Digipakett.** Küberturvalisuse määruse läbivaatamine ja küberturvalisuse õigusaktide lihtsustamine tagavad lihtsustatud ja paindlikumad vahendid, millega hõlbustada mitmeotstarbelist aruandlust, et vältida dubleerimist. See on osa esimesel ametiaastal toimuvast laiemast hindamisest, milles vaadeldakse, kas laiendatud digiõigustik kajastab ettevõtete, näiteks VKEde ja väikeste keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjate vajadusi ja piiranguid adekvaatselt ja läheb kaugemale pelgalt vajalike juhiste ja standardite pakkumisest, mis hõlbustavad nõuete täitmist²⁹. Muu hulgas käsitletakse Euroopa andmeliidu strateegias kehtivaid andmereegleid, et tagada ettevõtetele ja haldusasutustele lihtsustatud, selge ja sisemiselt sidus õigusraamistik, mis võimaldab jagada andmeid sujuvalt ja mastaapselt ning samas järgida rangeid eraelu puutumatus ja turvalisuse standardeid.
- **Ühise põllumajanduspoliitika lihtsustamine.** Selles paketi käsitletakse juhtimise, seire ja aruandluse elemente, mis teevad põllumajandustootjatel ja riiklikel haldusasutustel elu keeruliseks ja tekitavad liigset halduskoormust, ning kasutatakse ühtlasi digitaliseerimise võimalusi.

Lisaks nendele ettepanekutele lihtsustavad muud tööprogrammi algatused õigusakte, et **muuta loaandmis- ja aruandlusnõuded sujuvamaks**. Nende hulka kuuluvad **tööstuse süsinikuheite kiirema vähendamise õigusakt**, millega laiendatakse kiirendatud loaandmismenetlust rohkematele üleminekujärgus olevatele sektoritele, ja ELi kemikaaliõigusnormide (**REACH**) sihipärane läbivaatamine, millega lihtsustatakse keemiatööstuse õigusnorme, kuid ei seata ohtu tervist, ohutust ja keskkonnakaitset.

Kõigis poliitikavaldkondades aitavad lihtsustamisele ja rakendamisele kaasa digialgatused³⁰. Digikukrule tuginedes esitame ettepaneku **Euroopa ettevõtluksukru** kohta, mis võimaldab ettevõtetel hallata riiklikke, piiriüleseid ja ELi regulatiivseid nõudeid, teateid ja vastavusprotsesse kasutajasõbralikul viisil ühest kohast.

Kaalumisel on ka muud lihtsustamisetpanekud (sealhulgas võimalik kaitsevaldkonna koondõigusakt), mis aitaksid saavutada valges raamatus sätestatud investeerimisesmärke ja võimaldaksid uuenduslikel ettevõtetel areneda.

Ettepanekud kehtivate õigusaktide täieliku kehtetuks tunnistamise kohta või menetluses olevate ettepanekute tagasivõtmine võivad küll olla ajendatud ka muudest kaalutlustest (nt kui teatavad õigusnormid on muutunud iganenuks või ammuste ettepanekutega ei ole tehtud edusamme), ent ka sellistel juhtudel võib sageli esineda lihtsustamise ja kulutõhususe kaalutlusi.

c) **ELi õigustiku järkjärguline stressitestimine**

Tööprogramm sisaldab ka esimest loetelu **üksikõigusaktidest või tervetest poliitikavaldkondadest, mida tuleb hinnata (toimivuskontroll)**, ning sellega käivitub ELi õigustiku stressitestimine. Selle käigus heidetakse kriitiline pilk lihtsustamisvõimalustele ning otsitakse võimalusi kulusid vähendada ja õigusnorme konsolideerida, võttes eelkõige

arvesse VKEde probleeme. Tulemused on positiivse mõjuringina sisendiks järgmisele lihtsustamispakettide voorule.

Stressitestimine on ELi õigusaktide läbivaatamise **katkematu protsess**. Sellega tahetakse vaadata läbi kogu ELi õigustik, et saada ülevaade selle kumulatiivsest mõjust ja võimalikest vastuoludest ning seda lihtsustada, ent samas saavutada selle poliitikaeesmärgid tõhusamalt. Iga volinik tagab oma vastutusalas õigusaktide stressitestimise ning kogu üritust juhivad rakendamise ja lihtsustamise volinik. Selle protsessi põhjal lisatakse igal aastal komisjoni tööprogrammi **konkreetsed lihtsustamismeetmed**.

d) Lihtsam, fookustatum ja mõjukam ELi eelarve

Lihtsustamine on esmatarvilik ka selleks, et **vähendada ELi finantsmaastiku praegust killustatust ja kõigi sidusrühmade halduskoormust**, et tagada ELi rahaliste vahendite õigeaegne ja tõhus rakendamine. Nagu on märgitud teatises „Tee järgmise mitmeaastase finantsraamistiku poole“³¹, esitab komisjon 2025. aastal ettepaneku lihtsama, fookustatuma ja reageerimisvõimelisema pikaajalise eelarve kohta, mis annab ELi prioriteetides tulemusi ning samas hõlbustab toetusesaajate juurdepääsu ELi rahalistele vahenditele ja maksimeerib nende mõju. Samuti vähendab see keerukust rakendusasutuste jaoks, säilitades samal ajal tugevad kaitsemeetmed liidu finantshuvide kaitseks. See ettepanek tugineb käesoleva programmitöö perioodi õppetundidele ning institutsioonide ja sidusrühmade tasandil peetud ulatuslikele konsultatsioonidele ja proaktiivsele teavitustööle kodanike hulgas.

e) Praktilised kogemused tegeliku olukorra kontrollide läbiviimisel.

Komisjon võtab ühendust **erialainimestega, kes tegutsevad väga mitmesuguste valdkondade ettevõtetes, eelkõige VKEde ja väikestes keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtetes**, et mõista nende praktilisi kogemusi ja ELi õiguse mõju nende tegevusele. Sellised tehnilisel tasandil toimuvad mõttevahetused aitavad kindlaks teha ja lahendada praktilisi küsimusi, mis on seotud näiteks loaandmise, kontrolli või nõuete järgimisega.

Tegeliku olukorra kontrolliga tahetakse selgitada välja, millised on olnud takistused või positiivsed kogemused ning kuidas need on seotud ELi õigusnormide, nende rakendamise ja riigi õigusse ülevõtmisega. Need aitavad **kontrollida, kas ELi õigusaktide aluseks olevad eeldused on õiged ja toovad oodatud kasu**. Samuti aitavad need hinnata, kas planeeritud lihtsustamismeetmed aitaksid kulusid kokku hoida ning kas need on asjakohased ja realistlikud.

Tegeliku olukorra kontrollide tulemusi kasutatakse kehtivate õigusaktide stressitestimisel (sealhulgas hindamisel ja toimivuskontrollil) ning tulevaste lihtsustamissettepanekute koostamisel.

IV. UUTE REEGLITE KOOSTAMISE PARANDAMINE

Nii oluline kui olemasolevate õigusnormide lihtsustamine ka pole, on sama oluline, et uued õigusaktid oleksid lihtsad, kergesti arusaadavad ja rakendatavad, selgelt sõnastatud ja ühemõttelised. Rakendamise ja täitmise tagamise küsimusi tuleb kaaluda alates hetkest, mil komisjon oma ettepanekuid koostab, nagu on sätestatud parema õigusloome suunistes ja vahendites³², ning see peab jätkuma kogu õigusloomeprotsessi kestel.

EL saab tugineda oma parema õigusloome lähenemisviisile, mida peetakse OECDs üheks parimaks, sealhulgas konsultatsioonide, hindamiste ja mõjuhindangute osas³³. Samuti saab ta tugineda õiguskontrollikomitee tööle, mis tagab seadusandlike ettepanekute aluseks oleva tõendusmaterjali kõrge kvaliteedi.

Sellest hoolimata peab enamik ettevõtteid, eelkõige VKEsid, regulatiivseid nõudeid ja nende kumulatiivset mõju suurimaks tõkkeks, mis pelutab ELis äritegevust alustamast või laiendamast. Selleks on vaja põhjalikumalt uurida kavandatavate uute õigusaktide mõju konkurentsivõimele, VKEdele ja idufirmadele ning väikestele keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjatele. Samuti on tarvis, et Euroopa Parlament ja nõukogu kaaluksid õigusloomeprotsessi käigus hoolikamalt oma muudatuste mõju. Ka on vaja põhjalikumalt kontrollida õigusaktidesse lisatud volituste tingimusi ja neil põhinevaid delegeritud õigusakte ja rakendusakte.

Nende probleemide lahendamiseks on vaja uut õigusloomeprotsessi käsitusviisi, mis koosneb järgmisest:

- a) VKEde ja konkurentsivõime tugevam kontroll;
- b) delegeritud õigusaktide ja rakendusaktide ning nendega seotud volituste kontroll;
- c) ELi õigusaktide struktuuri sisse lõimitud nutikas ja digitaalne tulemuste saavutamine;
- d) lihtne metoodika olulisemate muudatuste mõju hindamiseks.

a) VKEde ja konkurentsivõime tugevam kontroll

VKEde ja konkurentsivõime tugevamat kontrolli rakendatakse süstemaatiliselt kõigi kavandatavate õigusaktide puhul, millel on ettenähtav mõju ettevõtetele, eelkõige väikeettevõtetele, eesmärgiga sellist mõju lähemalt uurida. Konkurentsivõime kontrollimisel kaalutakse nelja peamist aspekti: kulu/hinna konkurentsivõimelisust, rahvusvahelist konkurentsivõimet, innovatsioonivõimet ja mõju VKEde konkurentsivõimele. Kontroll on **tugevamalt sektorikeskne**. Selle käigus hinnatakse ELi äriühingute konkurentsipositsiooni sektorites, mida ettepanek kõige enam mõjutab, kasutades näitajaid ja kvalitatiivset teavet, mis annavad meile ettekujutuse **mõjutatud ELi äriühingute konkurentsipositsioonist**, et paremini mõista kumulatiivset mõju teatavatele sektoritele, näiteks sektoritele, mida Draghi aruandes peetakse Euroopa konkurentsivõime selgrooks. Kui konkurentsivõime alal leitakse probleeme, kaalub komisjon kõige sobivamaid **leevendusmeetmeid**.

Komisjon võtab järelmeetmeid tulevikukindluse platvormi arvamuses esitatud soovitude suhtes, milles pakuti välja VKE-testi uuendamise viise³⁴. Asjaomaste õigusaktide mõjuhindangutes hakatakse **selgemalt kirjeldama mõju VKEdele ning toetavaid ja leevendavaid meetmeid** ning seeläbi parandatakse volinike kolleegiumile ja kaasseadusandjatele kättesaadava teabe kvaliteeti. Peale selle analüüsitakse põhjalikumalt õigusaktide kaudset mõju VKEdele. Kõikide hindamiste ja toimivuskontrollide käigus **analüüsitakse ka poliitika tõhusust ja tulemuslikkust VKEde seisukohast**.

b) Delegeritud õigusaktide ja rakendusaktide ning nendega seotud volituste kontroll

Igal aastal võtab komisjon vastu **suure hulga delegeritud õigusakte³⁵ ja rakendusakte³⁶**, mis on ette nähtud Euroopa Parlamendi ja nõukogu vastu võetud õigusaktidega. Paljud neist aktidest on tehnilist laadi, nende mõju on piiratud ning seda on kaalutud juba alusakti ettepaneku tegemisel ja seega ei ole eraldi mõjuhindangut vaja.

Kui aga komisjon peab tegema valiku eri poliitikavariantide vahel ja kui esineb olulisi mõjusid, mida komisjon alusakti ettevalmistamisel ei arvestanud, tuleb delegeeritud ja rakendusaktide mõju hinnata³⁷. Isegi kui eri poliitikavariante ei ole, esitab komisjon juhul, kui on oodata märkimisväärset mõju, kulude või kulukokkuhoiu analüüsi. Kui see on asjakohane, on eritähelepanu all VKEdele avalduv mõju.

Õigusloome protsessis kaalub komisjon hoolikalt, millised **järelnid** oleksid kaasseadusandjate esitatud **asjakohastel volitustel**, mille alusel komisjon peab võtma vastu delegeeritud õigusakte ja rakendusakte, eesmärgiga vältida õigusaktide vohamist ning tarbetut keerukust ja kulusid.

c) ELi õigusaktide struktuuri sisse lõimitud nutikas ja digitaalne tulemuste saavutamine

Algatuse sisu peab olema kvaliteetne, see tähendab lihtsasti mõistetav, ühemõtteline ja piisavalt selge, et seda oleks võimalik tõlkida ühetähenduslikult kõikidesse liidu ametlikes keeltesse, ning selle ülesehituses tuleb ettevaatavalt arvestada selle tegelikku rakendamist.

Tulevasi rakendamisprobleeme aitab kõige paremini kindlaks teha varajane dialoog ja koostöö liikmesriikide, piirkondlike ja kohalike ametiasutuste, sotsiaalpartnerite ja muude sidusrühmadega. Selle eesmärgi saavutamiseks muutuvad **rakendamise õiguslikud ja praktilised aspektid** vajaduse korral **osaks sidusrühmadega peetavatest konsultatsioonidest ja mõjuhindangutest**.

Komisjon ajab **digivalmis poliitikat**: tagab, et digikaalutlused on sellesse lõimitud juba algusest peale,³⁸ ja kasutab uuenduslikke vahendeid, nagu **regulatiivliivakast**, milles katsetatakse poliitikavariante Euroopa ettevõttebaasi peal³⁹. Samuti edendame avaliku halduse asutuste hulgas **piiriülest koostalitlusvõimet**⁴⁰ ja laiendame praeguste ja tulevaste nõuete täitmiseks⁴¹ **e-platvormide**, näiteks ühtse digivärava⁴² kasutamist ning **olemasolevate andmete taaskasutust**, sealhulgas eeltäidetud vormide kujul.

Et kergendada aruandluskoormust ja vähendada nõuete täitmisega seotud kulusid, viime riiklike, piirkondlike ja kohalike ametiasutuste ning vastavate ELi asutuste partnerlussuhetesse sisse **vaikedigitaalsuse ja ühekordsuse põhimõtte**.

d) Lihtne metoodika olulisemate muudatuste mõju hindamiseks

Komisjon soovib kaasseadusandjatele lihtsat metoodikat, kuidas hinnata nende tehtavate olulisemate muudatuste mõju, et **katsetada ja demonstreerida selliste hindamiste teostatavust** ilma õigusloomeprotsessi põhjendamatult aeglustamata. Selles metoodikas kasutatakse võimaluste piires ära olemasolevaid töövahendeid ja mudeleid ning selle abil võiks hinnata olulisemate muudatuste halduskulusid ja anda esitada muud kulud informatiivsemal viisil. Komisjon esitab need ettepanekud kaasseadusandjatega konsulteerimiseks 2025. aasta teises kvartalis.

V. KUHU EDASI: PARTNERLUS JA KAASVASTUTUS

Käesolevas teatises on komisjon esitanud ambitsioonika lihtsustamise ja rakendamise tegevuskava, et suurendada ELis konkurentsivõimet, jõukust, poliitika elluviimist ja vastupidavust. Nende eesmärkide saavutamiseks on vaja kõigi teiste institutsioonide ja sidusrühmade, sealhulgas eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu kindlat taset.

Et neist lennukatest ideedest saaksid konkreetseid sammu, on olulisteks partneriteks ka riiklikud, piirkondlikud ja kohalikud ametiasutused: nad selgitavad välja lihtsustamisvõimalusi, soovivad, milliseid sidusrühmi kutsuda uutesse konsultatsioonitoimingutesse (rakendamise üle peetavad dialoogid ja tegeliku olukorra kontrollid), ning levitavad lihtsustamise meetmeid, kandes need üle kõigile valitsustasanditele.

Komisjon juhindub oma töös partnerluse ja koostöö põhimõttest:

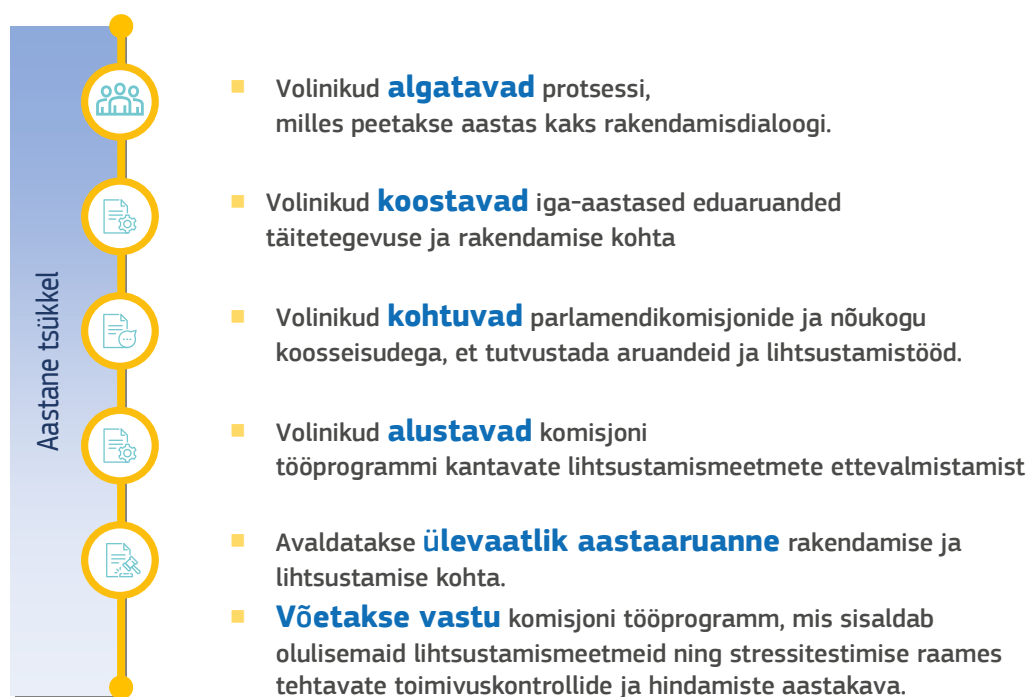
- a) korrapärase aruandluse edusammude kohta, tagades läbipaistvuse ja vastutuse;
- b) koostöö kaasseadusandjatega, et luua lihtsamad ja tõhusamad ELi õigusnormid.

a) Korrapärase aruandluse edusammude kohta, tagades läbipaistvuse ja vastutuse

Komisjon esitab tehtud edusammude kohta korrapäraselt aruandeid. Iga volinik esitab vastavale parlamendikomisjonile ja nõukogu koosseisule **igal aastal eduaruande** oma valdkonnas toimunud **rakendamise ja täitemeetmete** kohta. Neis aruannetes tutvustatakse edusamme, mis on tehtud olulisemate poliitikaeesmärkide alal, aga ka täitetegevuse, rakendamise ning toetus- ja lihtsustusmeetmete alal. Aruannetes tehakse kokkuvõtte ka sidusrühmadega peetavatest dialoogidest (sh rakendamisdialoogid), stressitestidest ja tegeliku olukorra kontrollidest. Samuti visandatakse neis lisameetmed, mida võib tarvis minna.

Komisjon esitab **ülevaatliku aruande**, millega edendatakse iga-aastases rakendamise- ja lihtsustamistsükli aruandekohustust ja järelmeetmeid. Samuti avaldab komisjon **Europa** veebisaidil kasutajasõbraliku teabe selliste teemade kohta nagu edusammud koormusevähenduse eesmärkide saavutamisel, täitemeetmed ja ELi õiguse rakendamine riiklikul tasandil, sealhulgas interaktiivsed kaardid ja kohandatavad diagrammid.

Iga-aastane rakendamise- ja lihtsustamistsükkel

b) Koostöö kaasseadusandjatega, et luua lihtsamad ja tõhusamad ELi õigusnormid

Euroopa Parlamendil ja nõukogul on keskne roll selles, et koostataks lihtsaid ja tõhusaid õigusnorme, millega kaasneksid inimeste ja ettevõtete jaoks võimalikult väikesed halduskulud.

Aastal 2016 võtsid mõlemad institutsioonid omaks põhimõtte, et vajaduse korral peavad nad **hindama oma tehtavate olulisemate muudatuste mõju**⁴³. Sinna hulka võivad kuuluda muudatused, mis suurendavad kulusid, tekitavad täiendava kahjuliku mõju riski või vähendavad märkimisväärselt komisjoni ettepaneku lihtsustuspotsiaali. Ent praktikas Euroopa Parlament ja nõukogu nii ei tee.

Seepärast kutsub komisjon Euroopa Parlamenti ja nõukogu üles **selleks vajalikke protsesse ja vahendeid ette nägema**⁴⁴. Kuigi muudatustele ei saa teha täielikku mõjuhindamist, arvestades, kui vähe aega on läbirääkimisteks ette nähtud, peaks igal institutsioonil olema siiski võimalik **kasutada oma kulude hindamiseks lihtsat meetodikat**, nagu eespool mainitud.

Hea rakendamine ja lihtsustamine on ühine ettevõtmine, kuhu on õigusloomeprotsessi käigus kaasatud kõik ELi institutsioonid. Seepärast peaksid kaasseadusandjad lihtsustamismeetmed selgelt kindlaks määrama ja ära tundma, et neid saaks käsitleda fookustatult ja prioriteetsena, et lihtsustamisest saadav hüve saaks ruttu teoks.

Komisjon on valmis tegema selleks Euroopa Parlamendi ja nõukoguga tihedat koostööd, sealhulgas **uuendama institutsioonidevahelist parema õigusloome kokkulepet**, et saada selgust, kuidas neid eesmärke kõige paremini saavutada.

¹ Poliitilised suunised aastateks 2024–2029 | Euroopa Komisjon.

² Mario Draghi 2024. aasta aruanne Euroopa konkurentsivõime tuleviku kohta: https://commission.europa.eu/topics/strengthening-european-competitiveness/eu-competitiveness-looking-ahead_en#paragraph_47059.

³ Ülereguleerimine on ELi õiguse rakendamise kontekstis laialdaselt kasutatav mõiste, mis tähistab riiklike lisakohustusi, mis lähevad kaugemale ELi nõuetest. Praktikas tähendab see, et kehtestatakse lisanõuded ja tekitatakse lisahalduskoormus (normid, suunised ja menetlused), mis häirib ELi õigusaktidega taotletavate poliitikaeesmärkide saavutamist.

⁴ Enrico Letta 2024. aasta aruanne Euroopa ühtse turu tuleviku kohta: <https://www.consilium.europa.eu/media/ny3j24sm/much-more-than-a-market-report-by-enrico-letta.pdf>.

⁵ Draghi aruanne.

⁶ Parema õigusloome suunised, SWD(2021)0305 final, ja parema õigusloome töövahendite komplekti vahend nr 38.

⁷ Ühtlustatud loamenetlused on 2030. aasta taastuvenergia eesmärkide saavutamiseks määrava tähtsusega. Et seda tööd toetada, peab komisjon liikmesriikidega struktureeritud dialoogi ja korraldab kahepoolseid nõupidamisi, kus arutatakse ülevõtmisplaane, eriti loamenetluste osas. https://energy.ec.europa.eu/news/commission-adopts-guidance-eu-countries-implementing-revised-directives-renewable-energy-and-energy-2024-09-02_et.

⁸ Vt tehnilise toe instrumendi hiljutine projekt, mis käsitleb tõendus põhise poliitikakujunduse suutlikkuse ülesehitamist pandeemiajärgse Euroopa juhtimises ja avalikus halduses.

⁹ Euroopa Komisjon, „Euroopa haldusruumi tugevdamine (algatus ComPact)“, COM(2023) 667 final.

¹⁰ Haldusastutuste koostöö- ja vahetusprogramm (PACE) hõlbustab teabevahetust sellistel teemadel nagu avaliku halduse kutseliseks muutmine, haldussuutlikkuse parandamine, roheline ja digitaalne avalik haldus.

¹¹ Näiteks ühtse turu läbipaistvuse direktiiv ja proportsionaalsuse kontrolli direktiiv, mis aitavad vältida uute tõkete ja takistuste loomist, ühtse turu tulemustabel, Euroopa poolaasta riigipõhised aruanded, riiklikud energia- ja kliimakavad, kliimameetmete eduaruanne, keskkonnapoliitika rakendamise läbivaatamine ja riiklikud tegevuskavad kalanduse valdkonnas.

-
- ¹² Näiteks sellised töövahendid nagu [SOLVIT](#), [FIN-NET](#) ja [Your Europe](#) võimestavad inimesi ja ettevõtteid oma õigusi ühtsel turul täieulatuslikult kasutama. Nad pakuvad selget teavet, konkreetsete probleemide korral abi ja probleemidele lahendusi.
- ¹³ Seda nimetatakse EU Piloti dialoogiks, mille edukuse määr oli 2024. aastal 75 %. Niisugust dialoogi kasutatakse siis, kui on tõenäoline, et nõuete järgimine saavutatakse kiiremini kui ametliku rikkumismenetluse käigus.
- ¹⁴ Nt kui ELi õigusaktidega kehtestatakse täielikult ühtlustatud reeglid. Lisaks võib komisjon teha sagedamini ettepanekuid täieliku ühtlustamise kohta valdkondades, kus see on võimalik, et tagada kõikjal ühtsel turul võrdsed tingimused – Euroopa Komisjon, „ELi konkurentsivõime kompass“ (COM(2025) 30 final).
- ¹⁵ Euroopa Komisjon, „ELi õigus: parema kohaldamisega paremad tulemused“ (C(2016)8600) ja „ELi õiguse täitmine ja tulemuslikkus“ (COM(2022)0518 final).
- ¹⁶ Üle 900 neist juhtumitest puudutavad direktiivide mittetäielikku või ebaõiget ülevõtmist.
- ¹⁷ Komisjon palub süstemaatilisel Euroopa Kohtul määrata rahalisi karistusi põhisumma ja igapäevase karistusmaksena juhtudel, kui liikmesriik ei ole võtnud vajalikke meetmeid, et täita varasemat kohtuotsust, milles on tuvastatud liidu õiguse rikkumine (ELi toimimise lepingu artikli 260 lõige 2), ja kui liikmesriik ei teata seadusandliku menetluse kohaselt vastu võetud meetmetest, millega direktiiv üle võetakse (ELi toimimise lepingu artikli 260 lõige 3). Aastatel 2023 ja 2024 andis komisjon Euroopa Kohtusse 134 rikkumisjuhtumit, sealhulgas taotles 55 juhtumi puhul rahalist karistust.
- ¹⁸ Euroopa Komisjon, „ELi pikaajaline konkurentsivõime: pilk 2030. aasta järgsesse aega“ (COM(2023) 168 final).
- ¹⁹ Euroopa Komisjoni 2024. aasta tööprogramm „Aeg täita antud lubadused ja valmistuda homseks!“ – II lisa, COM(2023) 638 final.
- ²⁰ Aastal 2024 esitas komisjon ettepaneku määruse kohta, millega luuakse mitmekeelne avalik liides, millega rakendatakse lähetatud töötajate deklareerimise vabatahtlikku standardvormi. Lähetamisdeklaratsiooni täitmine standardvormil annab hinnanguliselt ligikaudu 73 % ajalist kokkuhoiu võrreldes praegu ELis keskmiselt selle täitmiseks kuluva ajaga. See parandab töötajate kaitset, suurendades lähetuste läbipaistvust, ja aitab liikmesriikidel teha tõhusaid ja sihipäraseid kontrolle.
- ²¹ Selle hulka kuuluvad korduvad kulud ja ühekordsed kulud aastapõhiselt arvestatuna.
- ²² Euroopa Komisjon, „Parem õigusloome: ühendatud jõududega parema õigusloome poole“ (COM(2021) 219 final).
- ²³ See kokkuhoid põhineb komisjoni vastu võetud algatustel ning on 2022. aastal hinnanguliselt 7,3 miljardit eurot, 2023. aastal 6,3 miljardit eurot ja 2024. aastal (üleminekuaasta komisjoni eelmise ametiaja lõpus, mil õigusloometegevus oli vähem aktiivne) 260 miljonit eurot. Mõnda neist meetmetest ei ole siiski veel vastu võetud või on kavandatud õigusakti tehtud muudatusi, mis vähendavad kulude kokkuhoiu võimalusi.
- ²⁴ Ettevõtted, kellel on liikmesriigis ees õiguslikke või halduslikke tõkkeid, võivad sellest teatada platvormi <https://fosmo.youreurope.europa.eu/> kaudu ja ettevõtjate ühendused või muud mitmest ettevõttest koosnevad organisatsioonid võivad tõketest teatamiseks võtta ühendust aadressil grow-single-digital-gateway@ec.europa.eu. Esmalt võivad nad saada personaalset abi ja nõu aadressil <https://asf.youreurope.europa.eu/>.
- ²⁵ Nelja-aastase ametiaja jooksul koostas platvorm 41 arvamust ja 260 konkreetset ettepanekut. Neist eksperditeadmistest lähtuti mitmes komisjoni juhtalgatuses, sealhulgas paketi „Käibemaks digiajastul“, kestlike toodete ökodisaini määruises, gigabitariistu määruises, Koostalitleva Euroopa määruises, pangandusliidu paketi ja noteerimismääruises.
- ²⁶ Arvutused lähtuvad pragmaatikast ja põhinevad varasemal tööel ning neis võetakse arvesse halduskoormuse hinnangut, mille halduskoormust käsitlev kõrgetasemeline tööühm esitas 2012. aastal, ning aastate 2012–2022 halduskoormuse suundumusi, mida on täheldatud mõnes liikmesriigis, mille kohta andmed on kättesaadavad.
- ²⁷ Nende hulka kuuluvad 41 algatust, mis võeti vastu koos komisjoni 2024. aasta tööprogrammiga, ning hilisemad komisjoni ettepanekud, nagu põllumajanduse lihtsustamispakett. Säastu hinnati ELi standardse kulumudeli abil.
- ²⁸ Tagasisidekorje aruandlusnõuete ratsionaliseerimise kohta oli sidusrühmadele tagasiside andmiseks avatud kuni 2023. aasta detsembrini. Vastuseid saadi ligikaudu 200 vastajalt ning neid täiendasid sihtartutelud alaliitude ja muude sidusrühmadega, näiteks seminarid tööstusharudega (sh VKEd).
- ²⁹ Digiõigustiku moodustavad muu hulgas isikuandmete kaitse üldmäärus, andmehalduse määrus, andmemäärus, küberturvalisuse määrus, küberkerksuse määrus, ELi kiibimäärus ja tehisintellektimäärus.
- ³⁰ Vt ka IV jao punkt c „ELi õigusaktide struktuuri sisse lõimitud nutikas ja digitaalne tulemuste saavutamine“.
- ³¹ COM(2025) 46 final.

-
- ³² https://commission.europa.eu/law/law-making-process/planning-and-proposing-law/better-regulation/better-regulation-guidelines-and-toolbox_et.
- ³³ Lähtudes dokumendist: [OECD Regulatory Policy Outlook 2021 | OECD](#). Ka konsultatsiooniprotsessi täiustatakse: sisse tuuakse eespool mainitud rakendamisdialoogid ja tegeliku olukorra kontrollid.
- ³⁴ Final opinion SME_test.pdf (europa.eu). Praegune VKE-test on määratletud töövahendi nr 23 all. Kaaluda tuleks ka võimalikku mõju väikestele keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjatele, niivõrd kui seda on võimalik eristada.
- ³⁵ ELi toimimise lepingu artikli 290 kohaselt võib delegeeritud õigusaktidega täiendada või muuta seadusandliku akti teatavaid mitteolemuslikke osi, kui viimasega on sellised volitused delegeeritud.
- ³⁶ Kui liidu õiguslikult siduvate aktide rakendamiseks on vaja ühetaolisi tingimusi, antakse ELi toimimise lepingu artikli 291 alusel nende õigusaktidega komisjonile rakendamisvolitused.
- ³⁷ Vt [parema õigusloome töövahendite komplekti](#) vahend nr 42.
- ³⁸ Osana digivalmist poliitikakujundusraamistikust on komisjon töötanud välja uue finants- ja digiselgituse, mis lisatakse komisjoni ettepanekutele. Selle peatükk „Digimõde“ sisaldab olulist teavet ettepanekute digiaspektide kohta ja seda kasutatakse komisjoni koostalitlusvõime hindamise aruandena, nagu on nõutud Koostalitleva Euroopa määruses. Sellega tagatakse, et ettepanekuid koostades hindab komisjon põhjalikult nende digimõju, et need vastaksid digiajastule.
- ³⁹ Nagu on ette nähtud näiteks ELi tehisintellektimääruses.
- ⁴⁰ Koostalitleva Euroopa lahendused (kättesaadavad Koostalitleva Euroopa portaalis) võimaldavad haldusametitel arendada omavahel ühendatud digitaalseid avalikke teenuseid, mis hõlbustab andmete vaba piiriülest liikumist.
- ⁴¹ Siia hulka võib kuuluda näiteks satelliitidelt pärinevate kättesaadavate andmete kasutamine. ELi satelliidid võivad anda kulutõhusalt usaldusväärseid ja võrreldavaid reaaliajalähedaseid andmeid ja prognoose.
- ⁴² Ühtne digivärv hõlbustab veebijuurdepääsu teabele, haldusmenetlustele ja abiteenustele, mida ELi kodanikud ja ettevõtted võivad vajada teises liikmesriigis.
- ⁴³ Vt [institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppe](#) punkt 15: Kui nad peavad seda õigusloomeprotsessi jaoks asjakohaseks ja vajalikuks, teevad Euroopa Parlament ja nõukogu nende poolt komisjoni ettepanekule tehtavate sisuliste muudatuste mõjuhinnangu. Üldjuhul lähtuvad Euroopa Parlament ja nõukogu oma edasises töös komisjoni mõjuhinnangust. „Sisulise“ muudatuse mõiste peaks kumbki institutsioon ise määratlema.
- ⁴⁴ Euroopa Kohus on märkinud, et kuigi puudub õiguslik kohustus mõju hinnata ja ka mõjuhinnangute sisu ei ole siduv, peab ELi seadusandjal siiski olema võimalik selgelt esitada lähteandmed, mille põhjal ta on oma valiku teinud, eelkõige juhul, kui kehtestatakse mõni koormus. Oma 4. oktoobri 2024. aasta otsuses kohtuasjades C-541/20–C-555/20 – [Tühistamishagi – Liikuvusmeetmete esimene kogum \(liikuvuspakett\)](#) kinnitas Euroopa Kohus, et õigusloomeprotsessi käigus sisse viidud koormavad nõuded, mille aluseks olevalid lähteandmeid ei suuda kaasseadusandjad tõendada, võib kohtus edukalt vaidlustada ja tühistada.